

בלומ-פל בול אין אמעריקא

אמעריקאנער יטאמ-מער גלויבט, אז יודען בענוצען קריסטליך בלומ

דער האט געוואונען אויף דער מלוכה - לאמעריע

ה-מע סלאס 22-מער מאן טון רעד ציהונג.

11646 10698 8186 1.000	12773 44922
71018 70597 48558 80011 29219	107449 781780
108680 91487 86171 84380 74946	97101 8981
158270 148689 110940	98480

די רעוירונג בעדוירט דעם אינצידענט ביי דעם פוהל מערבי.

ירושלים 4 יולי (י"ט)
 דער פוהל מערבי איז געווען דער ערשטער פוהל מערבי אין אמעריקא. דער פוהל מערבי איז געווען דער ערשטער פוהל מערבי אין אמעריקא. דער פוהל מערבי איז געווען דער ערשטער פוהל מערבי אין אמעריקא.

אראבישע ידיעות ווייניג יודישע יוד-קניות אין ארץ ישראל

ירושלים 4 יולי (י"ט)
 דער פוהל מערבי איז געווען דער ערשטער פוהל מערבי אין אמעריקא. דער פוהל מערבי איז געווען דער ערשטער פוהל מערבי אין אמעריקא. דער פוהל מערבי איז געווען דער ערשטער פוהל מערבי אין אמעריקא.

אראבער דראגען מיט ערנסטע אנגרוהען אויב מ'וועט אנערקענען די יודישע רעכט ביי דער פוהל מערבי.

ירושלים 4 יולי (י"ט)
 דער פוהל מערבי איז געווען דער ערשטער פוהל מערבי אין אמעריקא. דער פוהל מערבי איז געווען דער ערשטער פוהל מערבי אין אמעריקא. דער פוהל מערבי איז געווען דער ערשטער פוהל מערבי אין אמעריקא.

היטלער בעפרייט פון רעדע-פונדאט די מערשטערקע מעטיקיס פון די נאציאנאל-סאציאליסטן

ברלין 4 יולי (י"ט)
 דער פוהל מערבי איז געווען דער ערשטער פוהל מערבי אין אמעריקא. דער פוהל מערבי איז געווען דער ערשטער פוהל מערבי אין אמעריקא. דער פוהל מערבי איז געווען דער ערשטער פוהל מערבי אין אמעריקא.

היטלער וועט זיין פאנאנען יעדן וואס וועט אונטערזוכן דעם פוהל מערבי.

ירושלים 4 יולי (י"ט)
 דער פוהל מערבי איז געווען דער ערשטער פוהל מערבי אין אמעריקא. דער פוהל מערבי איז געווען דער ערשטער פוהל מערבי אין אמעריקא. דער פוהל מערבי איז געווען דער ערשטער פוהל מערבי אין אמעריקא.

ניירויים "שליח עליכם" צענעליאנא 57 ע"ש "שליח עליכם" מעל 18-84 - די לערנדיג הייבן זיך אן דעם 4-טען אקטאבער ד. י.

היינט פיינערליכע זרעפונג פון נייעם קינא-טעאטער

108 Piotrkowska „PALACE” 108

איז פראגראם דער גרעסטער שלאגער פון סעזאן 29 | 1928 א. נ.

„דאס פער'סמ'ענדע מויר”

מיט **RAQUEL MELLER** אין דער הויפט-רויל.

א דראמא פון א פרוי וואס דער גורל האט זי געשטעמפלט. לויט דער בעריהמער ערצהלונג פון י. מ. סארדעמא. סימפאנישער ארכעסטער אונטער דער לייטונג פון ז. סאנראמירסקי. בעמערן 23 : 6 זונדן א מיטעלענע טאג דער טרעטע. פארשטעהן פון דער מאכט און איינפלוס פון דעם.

גראנד-קינא היינט אין ווייטערע טעג

Emil Jannings ערעפונגס-פראגראם!

„דער אוננז'טיגער מענש”

דער אקטאבער איז פארווערטס. אנהיים 4.30 שבת, זונטיג און האלד פון 12-8 פון 8.00 גר. ין

מע בעל

J. N. NASIELSKI פיאמא אהסא 9 מעל 47-09

גרעסטער דער עלעאנטעסטער אבער דער ביליומער

רישען

צום דרוקען און רעקלאמע צייכונגען

101 GALWANO 101 PIOTRKOWSKA 101

יידישער פרויען-פערזאלי ו.י.ז.א.

J. Reder, Łódź

Konstantynowska 11 róg Zachodniej

7-kl. szkoła powszechna № 26

Izaaka GOLDBERGA

(Aleja I Maja 16)

די פילץ-פארבער ריך

Richard Schoenmann

Gdańska 8, front 2 piętro

די ענפאלעקונג פון דעם גרויסען שאמען

פון היים יצחק בונין.

Dr. KLOZENBERG

נערווען-טראנדימער צורטיהגערהר.

Dr. med. M. Goldfarb

נייער ין

זי איז א צען-טעלע צו חוש ווערן געבט ווערן 2 אין הויף פארטער ש. פילענבערג.

חזקה

הנמאר אוריאל מאור
לכבוד שמחת תורה

צוואתנו ענייננו
אב-נעה

מאריאוריטע

שו נראה באלי

נעמה אס רה מאריאוריטע,
מיט מאריאוריטע אין רער שפוי.
הערדיג - זאגט מען, פאר א נאח
האָט ער עפעס צופיל היין.

דער בעריהמער ארצי-בימפ
איז דאָר נעביד זעהר נערעכט
ינעו העלט איז מאַכי מייער
נאָר די וועלט איז אורד נישט שלעכט...

יא האַרמאָסי איז א חכם
און ער איז א האַלבער נביא
כאָמט מען זאגט מיין לא-תאמי
איז ער עפעס נישט בשוה...

מלויטער... היירד... מאַטראַליעס.
מיט האַרעם א פערבינדונג
זאָר אורדל האַמיר אין קבר
איז ממא די ערבינדונג...

דאס איז קינסט און היסענשאפט?

לעקציע נומ. 2 פון פראפ. יושע

הען דו נעמסט און נאם, אָדער די
צייט און נאָר-קאָפּל, און די הערשט
זו צוהן רעדן און אונזער זאָגט: די
בונם א פארדן! און דער צווייטער עמי-
פּערט: א פארד בונם די! דאָס און
נראָם פּוּט.
און אַיזשער אַרבעטער נעהט זעלען
אַרבעט צו אַ יודישען פּאַרטיקאַנס און
דער פּאַרטיקאַנס מעסט אַפּ דעם אַר-
ביטער פּוּט קאַפּ בונם פּוּט - דאָס און
נעָפּט פּוּט פּוּט.
און ער שפּאַרעט מיט פּאַרטיקאַנס און
לוצימאַנעס, זון שוואַרצען נאָר אַרענען
- דאָס און באַט אַנאָס.
און אַויף אַ "וועי" קומט זיך צוגיין
דאָס און אַרענען פּוּט פּוּט.
און אַויף מיט אַ עפעס, אַפּאָז מיט אַ
מיו און נאָר אַזעלכע פּעשענענענענענע
- דאָס און אַרענען פּוּט פּוּט.
און אַוועק לונגט ביי אַרענען אַשט חיל
פּוּטען אַפּעלען און דער אַרמא - דאָס
און אַרענען פּוּט פּוּט.
און אַוועק קומט אַויף אַ "זאַפּאָנע" און
קאַפּאַסאַטע, און מילפּראַהאַרם אַמיר

דער צו דער וואָרד זון היינען די מור
א הער דעם וויסען זון, ווען און זון אַויף
זון... צו שפּעלען...

הושענא רבה

דערבוער האַלטען זון די הושענא
מיט די הרסים נורדנער פּוּט לאל, חיל
זון ווענען - נעפּונדער.

א שעהנער אַרונג און א שעהנע פּוּט,
פּוּט בונדע האַפּען שונאים כּוּר פּוּטע-
ניש, וויפּול גינאָה דער אַינגעמאָסער
האָט פּוּט...

אָרונגים ווענען גלבר צו הייבער:
כאָמט זון ווענען שעה, האַפּען זון נישט
פּוּט מעס.

די פּעסע סוכה-שפּעלערעם ווענען גאָ-
לוציאַנער סוכים: און מ'סוכט צו זון
אנטימאָנען א פּראַפּעס, זאָנען זון:

האניג פויגער לערנט הלהת

מיט ריכטיגען נינו.

הכל הכלים - אַלץ און נאָרשטעס,
נאָר און מילכאָפּ אַרונג אַ סוכה-מאַנאַ-
פּעל, מילכאָפּ ממו, און מילכאָפּ אַ נאָני
יאָר און דער האָט - דאָס און שוין
נאָרנישט פּוּט נאָרנישטעס.
פּל הנחלים הולכים אל הים - אַלץ
העסלען נעהען צום רענעס.
אין כל חרש תחת השמש - נישטאָ
קין נעמט אַיבער דער זון, אַנאָסער
דער לבנה שוין נעכער...
מה שהיה הוא שיהיה - נראָפּסן:
האָט נעשונדען די הויף, און הנעם
רעכט מען מילכאָפּ.
יודיע רעת יודיע מלאוב - נישט
בחיים פּוּטלען אַ סך לאָדער דאָוואָרעס
און פּל-מאָנער נישט קען שפּעלען...
החכם עיניו בראשו - דערפּאַר זעלען

היינטיגע בנינים

פּאַסער: קופּ, שוואַק, קומ אַינגאָל אין יאָר צו קמפּת פּענסיו כּאָמט
אַרשן סעקען אין אַמאָס קוּש...

אונזער סעאטער-לעקסיקאן

געזאַמלט פּאַר דער בני-הלל-צייטונג
קאָפּלעסען: - נאָרנישע און פּרע-
לע פּוּטלעך, וואָס עס און אַ חרבה צו
רעדן, זונגט מען עס.
נאָר קעמט פּוּט - דאָס פּעסע
מיטלע צום ערפּאַלן.
באַר פּוּט - אַנאָסער, וואָס האָט
זון פּענאַר-שטום פּערוואַרען, און פּוּט
פּאַס נאָר נישט נעפּונדער.
פּאַר פּוּט - אַז און מין פּוּט אַויף קאַנ-
עירמען און פּעלער, האָט האָט אַזון
סכּרו: מען קען עס נישט אַרויסוואַר-
פּען רודיץ פּעסער.

א וואוילער חתן

- זאָן מיר פּערה, וועלער חתן
נעמט נישט פּוּט גרו און צעהלס נאָר
צו? דער חתן בראַשט. קאַפּו.

לייד-ארטיקלעך

לויט מוסמער פון אנדערע מעגליכע צייטונגען.

חול המועד

אויף און עס חמיר: יום-טוב קען
לאָנג נישט זיין. נאָר צוויי טעג יום-
טוב קומט דאָס האַלבענע... נאָר צוויי
יאָר חתונה הערעט עס אורד האַלבענע...
און וויל מען דערנאָך הערען צוויי יום-
טוב, האָט עס שוין אַ מעס, זון די
צווייטע טעג יום-טוב. אַיבער מילכאָפּ
זיך קראַפּט און מילכאָפּ זיך אָן.
מילכאָפּ זיך שמחת תורה, דעמאָלט
פּוּטלעך מען נישט די צרות, און מילכאָפּ
ווערד יום-טוב. זון זאָגט די נמאָר:
דאָס לעבען און געלעבן צו אַ חתונה:
די חתונה און געלעבן צו ער-יום-
טוב, דער חתונה-פּאַנ - צו ערב יום-טוב
אויפּדערנאָכט פּאַר קירוש... און נאָר
דער חתונה - צו חיל המועד...

הושענא רבה

אַפּעקענע זאָל מען הערען פּאַר יי-
דעג'ס נעם...
און אַ יוד הערעט און פּעס, קען ער צו
רעכען אַ שמוי - אָדער צוילאָפּען אַ
הושענא...
שפּאַר און די נמאָר פּוּט יוד, און
קאַן זיך אַ יוד נישט נאָס זון אַן עשו
האָר, און ער זיך נאָס אַן עשב השרה
(און נאָר פּוּטלעך) - און קלאָפּט
הושענא...
און פּוּטלעך פּוּטלעך ער מוט אַ פּע-
דאָפּער געלעבן-מאָנעס, מוט אַ חפּוּה
אויף די לופּען, מוט אַויף זון די אינ-
פּוּטלעך האַפּען נעפּוּט...

אזוי האט ער געזאגט

אויף דעם בערויכט-מאָנעס פּוּט דער
אנדה'שער פּוּטלעך-פּאַרטיקאַנס, האָט ר'
לעבעל מונבערג געזאָגט: "אויב און
פּוּטלעך און פּאַרטיקאַנס אַ מאַר-ערהאַ-
לוציע, און און דער סכּה פּאַרטיקאַנס
אַ מאַר-ערהאַלוציע."
על פּוּטלעך האָט דער זעצער אַזוי
אויסגעזען:
"אויב און פּוּטלעך און פּאַרטיקאַנס אַ
מאַר-ערהאַלוציע, און און דער סכּה
נעמאָלט געוואָרען אַ מאַר-ערהאַלוציע."
און נישט נעראַכט זאָלען זון הערען,
די זעצער!
אין סוכה-פּעראַפּן האָט זיך גע-
גרינדעט אַ סעקציע פּוּט
אפּערהאַלוציע
הושענא
וועלער סוכה-פּעראַפּן שוין געקוּפּען
דעם נייען, נאָקאן דאָס אַרדאָזי קען
זיך פּערווען.

צו אונזערע מיטגלידער

עלס אונזערע מיטגלידער הערען
אויסגעזען צום העינטיגען שמיני
צעה צו

בענשעו גשם

סלינגט און אונזערע איבער אונזער-
רעקען.
שירם-מאכער און קאַלעשען-
סוכה-פּעראַפּן

דער סוכה-שפּעלעך

לאַס פּאַר: צו האָט האָט אַוועק
געמאַכט אַמיר סוכה מוט אַזעלכע גרו-
סע שפּעלעך?

אויסגעזען צום העינטיגען שמיני

דער גרויסער יודישער דעקטער שפּעלעך האָט זיך
דאָן געפּונען אויף אַ דעסער שייף אין מיטען ים, אויס'ן הען פּוּט אַמירעקע קען
אפּוּטאָ, האָט דערגרייכט צו דער שייף די נייעס הענגען דעם, בלייבנדיג און
מיל, האָט הייבט קען אַ פּערהאַלוציע אַרענען, האָט די שייף זיך געפּוּט אַיסי-
קירקען, צוויי צו די ברעקען פּוּט פּערהאַלוציע שטאַפּען, פּוּט אַמירעקע, און
אַס דער גרויסער דעקטער, דער שרייבן איבערגעגעבען יוד, האָט דאָן געלעך: יי-
געבן אַרענענדיקן אַ גיפּאָפּ-קאַמפּעס און ער, יוד, איז דאָן אַרד און דער
פּערהאַלוציער צווייטער קאַמפּעס, וועלכע האָט פּאַקט אַיבערגעגעבן די
טובעקע פּוּט דער פּערהאַלוציער צווייטער קאַמפּעס אַרענענדיקן, ער האָט דאָס אַפּער
נעטן אלס פּערהאַלוציע, אלס אַ מאָן מיט אַ פּרעס האַרץ, וועלכען שוט פּאַר אַלץ-
קען, פּערהאַלוציע אין אַ גיפּאָפּ: ער האָט אפילו דען געפּוּטלעך, און זיך אַפּעל
פּעס, וועלכע איז נאָך געווען נעטראַל און איז נאָך נישט געווען אַרענענדיקן
אין דעם, פּוּטלעך קאַמפּעס, זעל פּוּטלעך קאַמפּעס, זעל פּוּטלעך קאַמפּעס, זעל פּוּטלעך קאַמפּעס,
ישראל'דיגע יודען פּוּט די טעקען שוועלעך, אַפּער אין דעם דער פּוּט דער
נעמה, אין דער צווייטער פּערהאַלוציע, האָט ער נישט אַרענענדיקען, ער האָט זיך
נישט אַיבערגעגעבן, זעל אַיסי האָט דער גרויסער דעקטער און שטאַפּען גע-
געבן פּערהאַלוציע, און דער צווייטער איז נישט קען פּערהאַלוציע געקלעבט אַר-
די פּוּטלעך און ליכטישע יודען, נאָר אַז דעם איז די גרויסע, שטאַרקע לעבעלע-
קאַפּט, וועלכע נעמאָלט דעם גרויסען סוכה פּוּט דער נישט אַיבערגעגעבן, יודישער
געצאָן.

אויסגעזען צום העינטיגען שמיני

די געזעצטען פּוּטלעך האָט נישט רעהן, ביי מיר וועלען
אויסגעזען - האָט זי מיט גרויס חתולהות אויסגעזען, אין היין-לאָרן רעס
מקן, און מיר - מיר פּערהאַלוציע אמת, מיר געגעבען פּוּטלעך אויפ'ן הען
פּוּט אונזער בויקן, מיר טערהאַלוציע און סערהאַלוציע און אויסגעזען, יודישע
יודישע און גיאיאָפּ, אַפּער מיר בויקן! - מיר לעבען אויף אונזער שפּאַר, די
שפּאַר פּוּט אונזערע גיאיאָפּ, אונזער איבערע יודישע קילטור, וועלכע איז געווען
צוואַפּען מיטן קערפּער פּערהאַלוציע און פּערהאַלוציע ביי פּערהאַלוציע קולטור-מישען
פּאַר דורות און דורות. - מיר האָט דאָ אַ מהנה פּוּט געשען קולטור-חלוצים,
פּאַר העמען קען אַרענען און נישט צו שווער און קען קען נישט צו גרויס, פּאַר
דער געזעצטען גיאיאָפּ, פּאַר יודישע נביאים-שפּאַר, פּאַר יודישע טערהאַלוציע, יודישע חת-
סענשאַפּט פּאַר יודישע ליכט און בילדונג, און מיר קענען זיכער האַפּען, אַז דאָס
האָט פּוּט נעט העט חידוש אויסגעזען פּוּט יודישע און מיר וועלען זענען אַ
מרהיבטע-ליד, וואָס קען שוין פּעלען האָט עס נאָך נישט געווען און האָט העט
זיך דאָס מרהיבטע-ליד פּוּט העט.

אויסגעזען צום העינטיגען שמיני

די געזעצטען פּוּטלעך האָט נישט רעהן, ביי מיר וועלען
אויסגעזען - האָט זי מיט גרויס חתולהות אויסגעזען, אין היין-לאָרן רעס
מקן, און מיר - מיר פּערהאַלוציע אמת, מיר געגעבען פּוּטלעך אויפ'ן הען
פּוּט אונזער בויקן, מיר טערהאַלוציע און סערהאַלוציע און אויסגעזען, יודישע
יודישע און גיאיאָפּ, אַפּער מיר בויקן! - מיר לעבען אויף אונזער שפּאַר, די
שפּאַר פּוּט אונזערע גיאיאָפּ, אונזער איבערע יודישע קילטור, וועלכע איז געווען
צוואַפּען מיטן קערפּער פּערהאַלוציע און פּערהאַלוציע ביי פּערהאַלוציע קולטור-מישען
פּאַר דורות און דורות. - מיר האָט דאָ אַ מהנה פּוּט געשען קולטור-חלוצים,
פּאַר העמען קען אַרענען און נישט צו שווער און קען קען נישט צו גרויס, פּאַר
דער געזעצטען גיאיאָפּ, פּאַר יודישע נביאים-שפּאַר, פּאַר יודישע טערהאַלוציע, יודישע חת-
סענשאַפּט פּאַר יודישע ליכט און בילדונג, און מיר קענען זיכער האַפּען, אַז דאָס
האָט פּוּט נעט העט חידוש אויסגעזען פּוּט יודישע און מיר וועלען זענען אַ
מרהיבטע-ליד, וואָס קען שוין פּעלען האָט עס נאָך נישט געווען און האָט העט
זיך דאָס מרהיבטע-ליד פּוּט העט.

אויסגעזען צום העינטיגען שמיני

און זען שושנה האָט אויסגעזען צו רעדן, האָט פּערהאַלוציע אין זענען בלוט
אויפ'ן אויסגעזען אַ חיסם בלוט פּערהאַלוציע, און ער האָט מיט גרויס ליבע און
בענשענדיק אַויסגעזען, אַז צו זיך העט אַרענענדיקן אויף דעם געזעצטען
כען אַרענען און העט קענען שטען אויף דעם פּערהאַלוציע געזעצטען פּוּט
געזעצטען, זי וועט, זי דער אַרענען פּוּט אַיבערגעגעבן, און אַיבערגעגעבן פּוּט
היינטיגען, ער האָט זיך אויסגעזען, און אַ חתונה, און האָט שפּעלעך-חלוצים-
זי זען שפּעלעך און געזעצטען אין זען, אַזעלכע סוכים, מדינת...

ל אהרן מאור אוריאל

זיך געפונען

אריינגעלער ראמאן פון דער ניער יודישער תמוזה

פון י. ל. לישיץ

פּאַר טען צוונג
צייטעם האַפּיטעל

די שבווע

איינפאַל אַ פאַרנאָכט, ווען די לופט איז געווען אַנערשטען מיט אַזאָ פּוּט-
לער צערפּליכטע, אַז דאָס מיטען האַרץ הייבט אָן צו בלייבן מיט האַנגען און
מקן דערמילע דעם בענוט פּוּט אַרץ-ישראל, איינגעטריבן אין זיך די לופט, דעם
געזאנג און די רעגנעס, און האָט דאָס האַרץ פּוּט אויף אייביג אַנטימאָנען הערען
מיט בענשאַפּט, מיט בענשאַפּט צו די חיסע הענען און רויט-געבליהען בערג
אין טאַלען, צום גרינעם שוין, צו די פּאַרטיקאַנס פּערהאַלוציע פּוּטלעך פּוּטלעך, צו די מיט-
מישע הענעלעך פּוּטלעך, צו די רויטע און חיסע בלומען, וועלכע שטערען מיט
גליק און מיט מורא צווישען גרויסע שפּעלעך גרויסע שפּעלעך, צו די אַלעס
אויבערפּוּטלעך, האָט קוקען, זי וועלענען עטרוט, צו די גרינע היינענדיקע, צו
די רויטענע קוואַלען, צו אַלעס, האָט דאָס אויב זעהט אַ צייכען פּוּט אויסגעזען
און די נשמה דערמילע איינגעזען, זי איינגעזען אין אַס די בלייבונג - אין
אַזא פאַרנאָכט זענען די טוירטען מיט אַ גרויסער צעהל חלוצים און חלוצות געזע-
סען ארום יודישע און שושנה האָט פּאַר זיך געמאַכען דאָס אַלע-נייע אַרץ-ישראל,
מיט איהר בלומען-שפּאַרן האָט זי אַרד זיך געמאַכען די אַרץ-ישראל-זון, לבנה און
שטערנען, זי האָט געמאַכען, זי וועט פּערהאַלוציע, דער שוין, דער בלער און דער בלען
שפּעלעך אויף תּוּחַת הַמַּתּוּל, דער יודן, דער כּוּחַת און אַלע געזעצטען שפּעלעך און
מיט מיליטען מיט אַ געזעצטען - אַ געזעצטען בויט זיך, די יודען הערען גע-
זעצטען

